

Bijlage: Model soepele overgang 18-/18+

De Westfriese gemeenten zijn via de Jeugdwet verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning aan jongeren tot 18 jaar. Zorg en ondersteuning vanaf deze leeftijd is geregeld via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Wet langdurige zorg (Wlz) of de zorgverzekeringswet (Zvw). Wanneer de zorg niet op grond van de Zvw, Wmo of Wlz geleverd kan worden kan er sprake zijn van verlengde jeugdhulp. De aansluiting tussen de stelsels klopt theoretisch, maar in de praktijk vallen jongeren vaak tussen wal en schip. Om de continuïteit van deze zorg en ondersteuning te waarborgen, is het belangrijk dat gemeenten en zorgaanbieders elkaar weten te vinden en afspraken maken op de leefgebieden onderwijs, werk, inkomen, zorg, veiligheid en wonen.

De overgang van minder- naar meerderjarigheid blijkt een belangrijk knelpunt bij het werken aan deze ambitie. Dit komt omdat de regie (over) en (de financiering van) hulpverlening veranderen. De Westfriese gemeenten vinden het onwenselijk dat problematiek van jongeren bij en door het bereiken van de achttienjarige leeftijd ontstaat of verergert. Daarom stellen de Westfriese gemeenten in de inkoopdocumenten voor zowel jeugd- als Wmo eisen aan aanbieders. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het model Soepele Overgang. Met behulp van dit model weten we wie wat wanneer doet en wie de regie heeft om de overgang van jeugd naar volwassenheid op casusniveau soepel te laten verlopen.

Let op: Onderstaand genoemde termijnen zijn **niet** van toepassing op de jongeren die verblijven op een andere locatie dan bij de ouders of verzorgers. Voor hen geldt dat minimaal 1 jaar voor de 18^{de} verjaardag gestart moet worden met het nemen van onderstaande stappen.

Van aanbieders en gemeentelijke toegang wordt verwacht dat het model Soepele Overgang wordt onderschreven en geïmplementeerd. Conform het model Soepele Overgang worden de volgende stappen opgevolgd:

- Aanbieder(s) en gemeente (eventueel ook de jongere + ouders/verzorgers) komen 6 maanden voor de 18de verjaardag samen. De zorgaanbieder/GI neemt het initiatief hiervoor, stemt af welke betrokkenen hierbij aanwezig moeten zijn. Daarnaast wordt vooraf met cliënt besproken en beschreven welke resultaten nog open staan, ook na de achttiende verjaardag.
- De beschreven resultaten zijn de basis voor het eerste gesprek, waarin de route naar de 18de verjaardag wordt uitgestippeld. Zodat duidelijk is wat er nog nodig is voor en ná de achttiende verjaardag en wie wat doet. Denk aan:
 - o Bij welke wetgeving past de hulpvraag van de jongere na de achttiende verjaardag?
 - o Aanmelden bij vervolghulp
 - o Contact opnemen met vervolgaanbieder voor warme overdracht

De 6 maanden worden gebruikt om een soepele overgang voor de 18^{de} verjaardag te regelen.

- Alle voorgenomen acties worden uitgevoerd en alle betrokkenen komen uiterlijk één maand voor de 18de verjaardag weer samen. Indien van toepassing sluit de vervolgaanbieder rond de 18de verjaardag ook aan voor een warme overdracht. Dit moment wordt gebruikt om te bepalen of alle gemaakte afspraken zijn uitgevoerd en of daarmee een soepele overgang gecreëerd is. Indien dit nog niet het geval is wordt binnen dit overleg gezamenlijk bepaald wat nog moet gebeuren en wie dit doet.

Met bovenstaande is op de achttiende verjaardag een zo soepel mogelijke overgang gecreëerd.

Belangrijke aanvulling: Er kunnen uitzonderingssituaties zijn, denkende aan crisistracten of trajecten waarbij enkele maanden voor de achttiende verjaardag wordt aangemeld. Ook in deze gevallen dienen bovenstaande stappen te worden uitgevoerd.

Van zorgaanbieders wordt gevraagd een realistische inschatting te maken van welke resultaten behaald kunnen worden binnen enkele maanden jeugdhulp. Belangrijk is dat hierover afstemming plaats vindt tussen zorgaanbieder en gemeente.

Belangrijk uitgangspunt: Wmo is geen jeugdwet, zal dit ook niet worden. Houd rekening met de verschillen in de wet.

De doelen die de jeugdwet nastreeft zullen nooit hetzelfde zijn als de doelen die de Wmo nastreeft. Er is een wezenlijk verschil tussen wat er binnen de Wmo en binnen de jeugdhulp wordt geboden, juist omdat deze wetgeving landelijk gezien een ander doel dient. Een overgang bij 18 jaar is dus onverkomelijk. Dit model heeft als doel de overgang van jeugdhulp naar Wmo zo soepel mogelijk te maken, dit betekent niet dat de zorg naadloos op elkaar aansluit. Het doel van de jeugdwet, en daarmee ook de jeugdhulp is namelijk: *dat alle jeugdigen gezond en veilig opgroeien en zich zo goed mogelijk ontwikkelen*. Het doel van de Wmo is: *dat burgers een zo zelfstandig mogelijk leven behouden en deel kunnen blijven nemen aan de maatschappij*. Een heel ander uitgangspunt. De Wmo hoeft geen jeugdwet te worden om een soepele overgang te creëren. Het is de verantwoordelijkheid van zorgaanbieders en gemeentemedewerkers om goed op de hoogte te zijn van de wetgeving en de daardoor ontstane verschillen tussen jeugdhulp en Wmo. Zodat zij de jeugdige/het gezin actief op de overgang voor kunnen bereiden.

Belangrijk uitgangspunt: Toewerken naar de 18^{de} verjaardag

Het vraagt van de gemeentelijke toegang en van zorgaanbieders dat wij al zoveel mogelijk rekening houden met de overgang die eraan komt. Uiteraard zijn we er ons van bewust dat verschillende factoren hierin belemmerend kunnen werken, daarom ook "zoveel mogelijk". Voorbeelden: als een cliënt ggz behandeling nodig heeft op zijn 17^e, informeer een gezin dan dat zij rekening moeten houden met het feit dat deze behandeling na de achttiende verjaardag via de zorgverzekering gaat lopen. Als het gezin dit op tijd weet kunnen zij hierop anticiperen door een aanvullende verzekering af te sluiten waardoor de behandeling vergoed wordt.

Belangrijk uitgangspunt: Uitleg verlengde jeugdwet

In principe stopt de jeugdhulp als de jeugdige 18 jaar wordt. Vanaf die leeftijd kan iemand zorg en ondersteuning krijgen vanuit andere wetten, zoals de Wmo, de Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg. In sommige gevallen kan de gemeente in overleg verlengde jeugdhulp toekennen, in de meest uiterste gevallen tot maximaal 23 jaar. Bijvoorbeeld als na verlengde pleegzorg nog hulp nodig is en die hulp niet vanuit een andere wet kan worden geleverd.

Voorwaarden verlengde jeugdhulp:

1. De jeugdige ontving al jeugdhulp voor zijn/haar 18e jaar en voortzetting van deze hulp is noodzakelijk en mogelijk binnen een afgebakende periode.
2. Voordat de jeugdige 18 jaar werd is bepaald dat jeugdhulp noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat een pedagogisch klimaat nodig is om tot de resultaten te komen.
3. Na beëindiging van jeugdhulp die was aangevangen voor het bereiken van de 18-jarige leeftijd, wordt binnen een termijn van een half jaar vastgesteld dat hervatting van de jeugdhulp noodzakelijk is.

Belangrijk is dat gedegen onderbouwd wordt waarom verlengde jeugdhulp noodzakelijk is. Alleen het feit dat de aanbieder waar de voorkeur naar uit gaat niet is ingekocht voor de Wmo is onvoldoende onderbouwing voor verlengde jeugdhulp. Als er resultaten zijn die binnen de Wmo kunnen worden behaald, is de Wmo per definitie voorliggend.

*Belangrijk: Er is een landelijke afspraak gemaakt over **pleegzorg**, vanuit de VNG, daarin is gesteld dat pleegzorg standaard mag doorlopen tot 21 jaar. Vergelijkbare afspraak bestaat voor gezinshuiszorg. Boven de 18 moet de jeugdige hier uiteraard zelf voor tekenen. Gemeenten zijn daarnaast ook verantwoordelijk voor jeugdhulp die voortvloeit uit een jeugdreclasseringsmaatregel, ook wanneer dit gaat om zorg na de achttiende verjaardag.*